

INGEZONDEN

De redactie behoudt zich voor, ter bevordering van spoedige plaatsing der stukken, zoo noodig eenige bekorting aan te brengen

ERGOMETRINE BIJ DE BEVALLING

Naar aanleiding van het artikel van SCHUT en de ingezonden mededeelingen van HAASE en van TEN BERGE moge op een mogelijk ander nadeel van de toepassing van ergometrine worden gewezen.

Om een juiste indruk van de werking van ergometrine compositum te kunnen verkrijgen, heb ik dit middel pas in het laatste jaar zoo dikwijls mogelijk aangewend. Meer dan 6 tabletten per patiënt werden niet gegeven. Is het nu toevallig, dat ik voordien nagenoeg zonder uitzondering een normale geboorte der placenta waarnam, terwijl ik het laatste jaar op ongeveer 60 bevallingen 9 maal de nageboorte manueel verwijderen moest? Jarenlang gold in de verloskunde de regel: vóór de geboorte der placenta geen secale. Na de ontdekking van het secale-alcaloid ergometrine en de toepassing daarvan als bestanddeel van een mixtum jüge compositum ter inleiding en ter bevordering van de baring is het wellicht raadzaam dezen ouden clinischen regel nog eens te overwegen.

Dreumel, 24 Juli 1944

B. J. VAN DER KLEY

TEGENAANWIJZINGEN VAN DE LEVERPUNCTIE

Naar aanleiding van het artikel van collega HAEX over de „Tegenaanwijzingen van de leverpunctie”, waaruit blijkt dat de indicatiestelling en de te nemen voorzorgen nauwkeurig moeten worden overwogen, daar anders ernstige verwikkelingen en gevaren dreigen, wil ik gaarne nog een enkele opmerking maken.

In overweging zou ik willen geven aan de voorbereidingen van de punctie een Röntgen-doorlichting van den thorax en de leverstreek toe te voegen. Behalve dat men hierdoor verborgen pulmonale en pleurale afwijkingen op het spoor komt, krijgt men een juiste indruk over den stand der lever bij diepe uitademing en wordt bovendien een eventuele interpositie van een darmlis waargenomen. Het is mij bij de routine-doorlichtingen in psychiatrische en andere inrichtingen gebleken, dat deze interpositie nog al eens voorkomt.

Een van mijn eerste leverpunctaten, waarbij alle aangegeven voorzorgsmaatregelen in acht waren genomen, bleek bij microscopisch onderzoek uit plantaardig weefsel te bestaan, blijkbaar afkomstig uit den darm. Ernstige gevolgen had deze punctie gelukkig niet. De oorzaak van deze mislukte punctie kan geweest zijn: 1e. verkeerde plaatsbepaling, 2e. hooge stand der lever, 3e. te diep puncteeren en 4e. interpositie van een darmlis.

Gezien beide ervaringen heb ik sindsdien bij de voorbereiding van leverpuncties een Röntgendoorlichting opgenomen. De van te voren op de gebruikelijke wijze vastgestelde punctieplaats controleer ik dan ineens voor het Röntgenscherm.

Vught, Juli 1944

J. A. G. TEN BERG

ZIEKTE VAN HAND-SCHÜLLER-CHRISTIAN?

Collega HESLINGA zou ik het volgende willen antwoorden: Het toevallig samengaan van pigmentaties met cysteuse botafwijkingen is het eenige argument, dat de ziekte van ALBRIGHT waarschijnlijk zou kunnen maken. Dit zou dan een geval moeten zijn zonder de in de literatuur beschreven kenmerkende afwijkingen, zooals: 1. deformiteiten, door de vaak (en daar gaat het om, niet om de misvormingen als zoodanig) in het bekken en in de femora gelocaliseerde haarden; 2. osteopetrosis, vooral van de schedelbasis; 3. het aan één zijde voorkomen van de botafwijking en/of pigmentaties. Daarentegen maken de exophthalmus en de landkaartschedel de ziekte van HAND-SCHÜLLER-CHRISTIAN zeer aannemelijk, terwijl zoowel de clinische als de röntgenologische of biochemische (het verhoogde lipoidgehalte wijst meer in de richting van een lipoidose) verschijnselen met deze ziekte zijn te rijmen. Het niet terstond vinden der typische schuimcellen bij twee door SNAPPER beschreven patiënten, is niet zoo moeilijk te verklaren, wanneer men in aanmerking neemt, dat het lipoidgranuloom vaak eerst begint met een woekering van reticulum- en endotheelcellen en dat pas daarna de opstapeling met lipoid in de cellen begint. In het aanvangsstadium behoeft het niet vinden van schuimcellen dus geen verwondering

te baren. In dit verband is het misschien van belang er op te wijzen, dat patiënts broeder aan maligne granuloom is overleden, en dat men deze ziekte, evenals die van HAND-SCHÜLLER-CHRISTIAN in de groep der reticulo-endothelioses onderbrengt. Carcinomen op jeugdigen leeftijd zijn beschreven en zijn niet zoo zeldzaam, wanneer men bedenkt, dat in het tijdvak van 1925 tot 1929 van de 1000 sterfgevallen aan kanker in ons land, er 0.44 pCt. onder de 20 jaar waren (zie prof. VERRIJN STUART I). In elk geval dus niet zoo zeldzaam als de ziekte van ALBRIGHT. Verder kan ik mededeelen, dat er inmiddels biopsie bij den patiënt is verricht en dat het onderzoek hiervan gaande is. Te zijner tijd hoop ik hierover verslag uit te brengen.

Nijmegen, 28 Juli 1944

H. REISBERMAN

De gedachtenwisseling over dit onderwerp is thans gesloten.

REDACTIE

DE THERAPIE VAN ZOSTERINFECTIE

In het artikel van collega ED. HOELEN in No. 29/30, bldz. 674, 1944 van dit *Tijdschrift* ontbreekt in de opsomming der middelen, waarover wij bij de behandeling van neuralgieën in aansluiting aan zosterinfectie beschikken, het vitamine B₁ — naar ik meen, ten onrechte. In de literatuur worden bemoedigende resultaten der toepassing van aneurine bij trigemijnusneuralgie, en met name bij zoster, medegedeeld.

Onlangs nog behandelde ik een vrouw van 61 jaar, die in aansluiting aan zoster ophthalmicus dexter (zostereruptions op voorhoofd en bovenlid, zoster corneae, iritis en hardnekkige scleritis) maandenlang aan heftige neuralgieën in het gebied van den rechter nervus quintus leed. Door middel van twaalf inspuitingen van telkens 25 mg aneurinehydrochloride werd en bleef de patiënte vrij van pijn.

Belangwekkend was het vitaminologische beeld der patiënte: A: 7¹/₂ I.E./10 cm³ serum; C: 6 mg/liter bloed; aneurine: 30 γ /urine per 24 uur; lactoflavine: 650 γ , 1 maand later: 1400 γ /urine per 24 uur. Bijgevolg een opmerkelijk lage aneurine-uitscheiding.

Rotterdam, 25 Juli 1944

E. B. H. DE HAAS, oogarts

BERICHTEN

BUITENLAND

DUITSCHLAND. — RISICO VAN DEN ARBEID IN HET INSTITUUT VOOR PATHOLOGISCHE ANATOMIE. De „Deutsche Pathologische Gesellschaft” deed een onderzoek naar het voorkomen van tuberculose als beroepsinfectie bij het personeel van pathologische laboratoria. Omtrent 65 gevallen kwamen berichten binnen (*Reichsges. bl.*, bldz. 673, 1943).

— EEN NAKLANK VAN DE RAMP TE LÜBECK. In 1930 werden te Lübeck 243 gezonde zuigelingen met BCG geënt; door grove nalatigheid geraakte het ter plaatse bereide praeparat ten deele vermengd met den virulenten stam „Kiel”, met het gevolg dat 76 kinderen aan tuberculose overleden. Van de overlevende kinderen heeft men in 1942 er 122 aan een nauwkeurig onderzoek onderworpen (*Der öff. Ges. dienst.*, bldz. 38 B, 1944).

— ZUIGELINGENSTERFTE IN OOST-PRUISEN. In Oost-Pruisen werkt een „Forschungsgemeinschaft” ter bestrijding van de zuigelingensterfte; zij beschikt jaarlijks over een prijs van 10.000 RM., bestemd op „Muttertag” feestelijk te worden uitgereikt. Dit jaar verwierf prof. v. PFAUNDLER den prijs (*Münch. med. Wochenschr.*, bldz. 348, 1944).

ENGELAND. — DALTON HERDACHT. Een eeuw geleden stierf JOHN DALTON. Hij was mathematicus en physicus te Manchester. Zelf lijdende aan blindheid voor rood, beschreef hij dit gebrek als een erfelijke afwijking (*Schweiz. med. Woch.*, bldz. 760, 1944).

FRANKRIJK. — RABELAIS HERDACHT. De *Schweizerische medizinische Wochenschrift* (bldz. 760, 1944) herinnert eraan, dat FRANÇOIS RABELAIS vóór 450 jaar is gestorven. De schrijver van *Gargantua en Pantagruel* was eerst monnik, studeerde in de geneeskunde te Montpellier — men toont U er nog zijn (valsche) Doctorstoga — en werkte later als hospitaalgeneesheer te Lyon, ten slotte als stadsgeneesheer te Metz.